

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De altari faciendo ca. xij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Exod.

vt z ipsi in hoc peccarent. Ecce filij. Post accepit ab illis cohortem z ministros. Ecce tertia z quarta generatio. Dñs aut nō uisitat hęc peccata patrū: q̄ reseruant igni eterno, modo tamen sepe puniūt hoīes.

Preceptū secundū

n **On** assumes nomē dei tui in uanū. i. nec falso nec supflue nec dolose iurabis p nomē dei: nec honorē eius q̄ntum in te est euāescere facias de eo praeue sentiendo.

Tertium preceptū.

n **Emēto** ut diem sabbati sanctifices. i. sanctū z feriatum habeas. **Nō** facies in eo omne op̄: tu z filius tuus z filia tua, nec seruus nec ancilla tua, nec iumentū tuū, nec aduena q̄ intra portas tuas est. i. tecum in domo tua seruans, quia deus quiescit die. viij. z nos diē. viij. suam. et si nō hūc quē illi. **Nā** z Josephus sic ait, Quartus sermo fm seruādas septimanas: cū ab omni ope forēt cessaturi. p̄terea d̄ ope re seruilli dicimus intelligendū.

Quartū preceptū.

b **Onora** patrē z matrē tuā duplici honore. reuerendo scz z necessaria ministrando. In his em̄ q̄ sequunt fere z in omibz a parte totū intelligitur. Unde z dñs docens totaliter intelligēda impleuit legem.

Quintū preceptū.

n **On** occides manu vel mēte vel cōsensu. nec uolētā manū inferes in sonitū, nec subtrahes auxiliū uite cui potes z debes dare. Iudex q̄dē nō occidit sed lex.

Septū preceptū.

n **On** mechaberis. i. nō miscearis aliquid excepto federe matrimonij.

Septimū preceptū.

n **On** furtum facies. nec etiam rapies aliena.

Octauū preceptū.

n **On** p̄primū tuū falsū testimoniū dices. Hic phibet omne mēdaciū. Licet q̄dā male senserit deū tacite p̄cessisse mēdaciū qd̄ p̄dest. si nulli obest.

Nonū preceptū.

n **On** p̄cupisces domum, p̄ximū tuū fm Augustinū. h̄ phibet p̄cupiscentiā rei aliene immobilis.

Decimū preceptū.

n **On** desiderab uxorē et̄. nō seruū nō ancillā, nō bouē, nō asinū, nec oīa q̄ illi s̄. Hic at̄ phibet p̄cupiscentiā rei mobilis. fm origenē unū ē p̄ceptū De altari faciēdo. Caplm. XLII.

Idebat autē po

v pulus uoces z lapades. et uocē buccine, z montē fumantē, z stātes. p̄cul dixerit moysi, Loq̄re tu nob z audiemus. **Nō** loquat nobis dñs: ne forte moriamur. Stetit ergo de longe p̄pls. z moyses accessit ad caliginē. Cui dñs ait. **Altare** de terra facietis mihi. **Fortē** ante p̄structionē altaris portatilis uoluit hoc fieri. v̄ illud portatile erat de terra sicut infra dicem. **Q̄si** altare lapideū feceris mihi, nō edificabis illud de seculis lapidibz. **Si** leuaueris cultrū tuū super eo polluet. q. d. **Nolo** q̄ cū instrumēto effusionis sanguinū edifices mihi sanctū. **Inde** et nos unū lapidis altare p̄struim. **Fortē** phibuit. ne sup altare hostie occiderent. **Et** addidit. **Nō** ascēdes p̄ gradū ad altare meū. ne reuelet turpitudō tua. **Fortē** nondū antiqui utebant feminalibz

De iudicijs. Caplm. XLIII.

Ecceps addidit

d dñs iudicia quedā ad determinādas lites. **Nos** q̄dē nō oīa s̄ congrua p̄sequimur sic. **Si** emeris seruū breuē q̄ iā. s. suus nō sit. viij. annis seruet tibi nisi iubile interuenerit. septimo egrediet liber z gratis cū q̄li ueste itrauerit. **Si** habēs uxorē cū uore z liberis creat. **Si** dñs dederit ei uxorē, mlier cū filijs q̄s fecerit erūt dñi. **Q̄si** elegerit suū manere i fuitute offeret eū dñs dñs. i. sacerdotibz p̄sentabit z applicabit ad ostiū tabernaculi z p̄forabit aurē ei sub uala: in signū p̄petue fuitutis. eritq̄ seruus in seculū id est dū uiuet. vel usq̄ ad iubileū. **Ide** ei intelligendū est de ancilla.

De famula.

Si q̄s uēdiderit filiā suā i famulā nō i ancillā. s. s̄ i p̄cubinā quā greci moirphetō alij moypbeten dicūt. viij. anno nō egrediet sicut ancilla. s. sine p̄cio. **Quia** em̄ eā hūiliauit dōtē uestes z nuptias. i. uirū ei p̄uidēbit p̄cio pudicitie. **Q̄si** ante. viij. annū displicuerit ei. uendendā eam alij potestatem non habebit